

Opinia Promo-LEX la proiectul privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului

Promo-LEX salută [inițiativa deputaților](#) de a eficientiza implicarea civică a părților interesate în procesul decizional, dar consideră că platforma de cooperare cu societatea civilă trebuie să fie una permanentă și continuă, și nicidecum una care să fie convocată în formate ad-hoc, la necesitatea sau solicitarea Legislativului.

Continuitatea dialogului poate fi asigurată prin diverse modalități, inclusiv prin ședințe lunare sau bilunare în cadrul comisiilor parlamentare pe subiecte de interes sporit și prin participarea reprezentanților Parlamentului la evenimentele organizațiilor societății civile, or cooperarea

nu poate fi asigurată și/sau limitată la sediul Parlamentului.

În opinia Promo-LEX, sunt necesare mecanisme suplimentare ce ar facilita cooperarea dintre societatea civilă și Parlament, or în lipsa lor proiectul de regulament nu este decât o compilare a prevederilor din cadrul legal deja existent și care are o forță juridică superioară.

„Din start trebuie să răspundem la întrebarea de ce este nevoie de o astfel de platformă de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului, din moment ce există deja cadrul legal care oarecum asigură un proces decizional, inclusiv în cadrul Legislativului. Iar dacă se propune o astfel de platformă, considerăm că ar trebui incluse și anumite mecanisme sau drepturi și obligații suplimentare din partea Parlamentului care ar facilita această cooperare. Astfel, ne așteptăm ca Parlamentul să-și asume și anumite obligații în procesul de cooperare cu societatea civilă”, a menționat Mihaela Duca, analistă juridică Promo-LEX, în cadrul consultărilor publice organizate de Parlament.

Potrivit experților Asociației, ar trebui revizuite și unele termene incluse în proiect, în special termenul de 15 zile lucrătoare prevăzut pentru consultarea părților interesate și prezentarea recomandărilor.

„Această normă, în felul în care este expusă atât în lege, cât și în acest proiect de hotărâre, nu încurajează participarea activă în procesul decizional din mai multe motive. În primul rând, termenul instituit și perioada în care părțile interesate pot prezenta recomandări nu sunt previzibile pentru că pe pagina web a Parlamentului poate fi văzută doar data înregistrării proiectului, nu și data publicării, iar acel termen de 15 zile curge anume de la data publicării proiectului. În plus, cunoaștem și acel termen de 5 zile lucrătoare de la data includerii în procedura legislativă în care proiectul poate fi publicat pe pagina web a parlamentului”, a explicat Mihaela Duca.

Analista mai remarcă că pe pagina web a Parlamentului nu sunt indicate expres perioada și termenul limită pentru prezentarea recomandărilor părților interesate, și nici nu există vreun filtru care să permită identificarea proiectelor care sunt la moment disponibile pentru consultare publică, sau ale căror termen expiră în scurt timp. Astfel, Promo-LEX propune fie publicarea proiectelor expuse consultărilor publice pe o altă platformă (de exemplu, particip.gov.md), care ar oferi toate detaliile necesare părților interesate, fie ajustarea paginii web a Parlamentului.

La fel, Promo-LEX recomandă stabilirea perioadei în care se desfășoară audierile parlamentare în raport cu aprobarea proiectului în prima sau în a doua lectură. „Din monitorizarea activității Parlamentului pe care noi o desfășurăm am observat că comisiile parlamentare desfășoară consultări publice în perioade diferite fie înainte de prima lectură, fie în perioada dintre lecturi. Noi considerăm că trebuie să fie indicată expres perioada în care se desfășoară consultările, inclusiv audierile parlamentare, și aceasta ar trebui să fie până la prima lectură, concomitent cu sau înainte de avizarea proiectului, așa cum prevede Legea privind actele normative”, a explicat Mihaela Duca.

Experții Promo-LEX consideră nejustificată impunerea de a transmite exclusiv în forma scrisă a recomandărilor părților interesate ca acestea să fie examinate. Or Legea privind transparența în procesul decizional prevede că recomandările pot fi exprimate și verbal, și că acestea nu pot fi neglijate. Iar pentru a asigura transparența, experții recomandă transmiterea live sau publicarea înregistrărilor video a tuturor formelor de consultări publice desfășurate.

În opinia Promo-LEX, raportul de totalizare și evaluare a gradului de participare a părților interesate în procesul decizional, care se prezintă în cadrul conferinței anuale a Legislativului, trebuie să includă mai multe alte aspecte, inclusiv să evalueze gradul de deschidere a Parlamentului,

gradul de transparență în procesul decizional, gradul de accesibilitate a datelor de interes public pe pagina web, nivelul de atragere a părților interesate în procesul de luare a deciziilor, numărul organizațiilor societății civile care au participat la instrumentul de consultare publică și numărul inițiativelor civice ale cetățenilor.

Opinia integrală a Promo-LEX la proiectul privind aprobarea Platformei de dialog și participare civică în procesul decizional al Parlamentului poate fi accesată [aici](#).

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, Promo-LEX monitorizează activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate”, susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.